

Inhoud

1990 9

1991 24

1992 50

1993 70

1994 94

1995 122

1996 148

1997 166

1998 180

1999 201

1990

Berlijn viert oud en nieuw bij de heropende Brandenburger Tor, de toren van Pisa gaat dicht, hardloper Ben Johnson raakt zijn records kwijt en in Moskou wordt de eerste McDonald's geopend. Voor een leger camera's wandelt Nelson Mandela Robbeneiland af, Super Mario wordt geboren en binnen vierentwintig uur sterven schrijver Frans Kellendonk en graffitikunstenaar Keith Haring aan de gevolgen van aids, beiden nog geen veertig jaar.

Het Belgische Clouseau heeft een knalhit met 'Daar gaat ze'. De eerste plaats blijft buiten bereik want daar staat wereldwijd Sinéad O'Connor met 'Nothing Compares 2 U' (een geflopt liedje van Prince, getipt door haar man en manager die haar vlak voor de opname verliet. De traan in het clipje is dan ook echt.) Na drie weken op de hoogste positie neemt Snap! met 'The Power' het over en zet de toon voor de jaren negentig: een zangeres, een rapper, een goeie groove en vooral een team producers.

En ik?

'Dit decennium loopt op zijn laatste uren, en ik ga met lege handen de jaren negentig in,' tik ik op oudejaarsdag in mijn floppy dagboek, maar op 1 januari volgt al een hoopvolle brief aan mijn platenbaas dat het nieuwe album *Hoop*

& liefde niet alleen goud waard is, maar het ook vast gaat worden.

Het wordt mijn debuut in het Nederlands en ik hoop snel weer van de muziek te kunnen leven. Doe ik nu ook, maar vooral door erover te schrijven. Recensie-exemplaren voor mijn cd-rubriek in *Avenue* komen met bakken binnen, en het voelt slecht om het merendeel onbeluisterd te laten, maar ik heb toch maar voor drie of vier plaats. Ik heb meer bijbaantjes. Gastdeejay in discotheek Odeon aan de Singel bijvoorbeeld. Tussen elf en twaalf wordt het gangbare disco- en hiphopgedreutel onderbroken voor mijn koffer prijssingles. Eigenlijk dezelfde plaatjes als toen ik in de jaren zeventig deejayde op schoolfeesten. Bij 'Halo of Flies' van Alice Cooper komt de bedrijfsleider verhaal halen: 'Dit kan niet hoor!'

'Kijk dan,' knik ik naar de dansvloer, waar dertigers en veertigers veranderen in tieners. 'Dit wordt een rage.' Vijfhonderd gulden voor een uurtje. Snel verdiend.

Ook schrijf ik veel interviews. Ik kies ze zelf uit, mensen die ik bewonder, of van wie ik meer wil weten. In Muziekkrant *oor* vooral jeugdhelden in de serie *Hollands Glorie*. Voor een glimpagina in *Avenue* gaan deftiger deuren open. Snoepriseje naar Zuccero Fornaciari in Verona. Retourtje Londen voor een halfuurtje Richard Gere. Ik maak nooit vragenlijstjes, kijk wel wat er gebeurt. 'Interviews zijn malligheid,' slaat Mr. *Pretty Woman* bij het afscheid kameraadschappelijk een arm om mijn schouder. 'We zouden moeten eten, jij en ik, ik vraag wat, jij vertelt, jij vraagt, ik vertel – dan krijg je een gesprek.' Ik kijk in zijn diepblauwe ogen, en brom laag: 'I'm sorry, I have a plane to catch.' Lol. Sterren zijn ook maar mensen.

In zijn kamer in het Amstel Hotel vergelijkt filmcom-

ponist Ryuichi Sakamoto net de score voor *The Last Emperor* met die van *Merry Christmas, Mr. Lawrence* als een geluid van buiten hem doet opspringen. Aan de overkant van het water kruipt een stoet demonstrerende ambulances met loeiende sirenes. 'Mijn god, deze sound moet ik zien vast te leggen. Denk je dat ik ze kan inhuren, ze hebben gebrek aan geld, toch?'

Havel wordt president in Tsjechië, onder Gorbatsjov valt de Sovjet-Unie uiteen, koning Boudewijn van België treedt een dag af om de abortuswet niet te hoeven ondertekenen, een verwarde kunstliefhebber spuit zoutzuur op *De Nachtwacht* en Marco Borsato wint de *Soundmixshow*. Vanaf de eerste uitzending van *Twin Peaks* zijn we in de ban van de moord op Laura Palmer, houden van *special agent* Dale Cooper met zijn 'damn fine cup of coffee' en bewonderen regisseur David Lynch die ook nog eens schittert als dove bureauchef. Madonna lanceert een nieuwe dansstijl met 'Vogue' en FrieslandCampina gaat de concurrentie aan met Fristi van Friesland Foods: 'Er loopt een engerd door het bos, die eet een broodje albatros... Yogho, Yogho!'

Begin april lever ik platenmaatschappij Phonogram een promotieplan van vier kantjes onder de kop 'Ieder voor zich, Rot voor ons allen.' Dit moet mijn decennium worden als zanger... 'Kies voor mij' is stiekem het belangrijkste lied op de cd. Voor het cd-boekje plaats ik mezelf in 'het niemandsland tussen Pierre Kartner en de Tröckener Kecks.' Die kreet haalt de kranten wel.

De brief valt in goede aarde. Ik krijg in alles mijn zin. Ik heb er drie tracks af gehaald, dan kom je op twaalf liedjes

voor dertig minuten en kan hij in midprice, achtentwintig gulden in plaats van veertig. We mogen uit op het antieke Philips-label inclusief sterretjeslogo. Zelfs krijg ik gedaan dat 'Valerie' na dertig jaar de roemruchte singleserie 'Favorieten Expres' nieuw leven inblaast, compleet met authentiek ogende hoesjesgalerij op de achterkant onder de kop: 'meer hits van Jan Rot'. Dat gaat nog verwarring opleveren op de verzamelaarsbeurzen.

Met een foto van mij in Volendams kostuum laten we het persbericht los. 'Valerie' beleeft zijn tv-primeur bij *Haenen voor de nacht*. Margreet Dolman begint met een verspreking en in de tien minuten die volgen hebben we het over van alles behalve over de plaat. De show van Koos Postema moet playback, maar de aankondiging als 'moderne troubadour' bevalt. De radio geeft aan die flitsende start nog geen vervolg. Frits Spits vindt het tegen alle verwachting in 'geen tekst' en de NCRV maakt van 'zij was de mooiste van het dorp maar niet goed wijs' een drama, of ik zwakzinnigen in de maling neem. Ik zag vooral de jongetjes aan het strand voor me rond Saraghina die de rumba danst in *8 1/2* van Fellini.

A Chorus Line, de langstlopende show op Broadway, stopt na zestien jaar en de zusjes Alie en Doetie de Vries uit het Friese Uitwellingerga zingen als Alice May en Caren Wood op het Eurovisiesongfestival de feestelijke regel: 'Ik wil samen met je janken, samen uit je bol'.

Begin juni ben ik met Herman Brood en Hans Dulfer geboekt voor een avond met zang, dans en poëzie. Midden in mijn hilarische voordracht over 'de eerste keer', scharrelt Herman aan de zijkant tussen mijn liedteksten, mompelt in de pianomicrofoon bewogen het intro van

'Manuela' en heeft de lachers terug op zijn hand. Na afloop staan we nog even samen.

'In je eigen taal heb je meteen beet,' probeer ik ook Herman over te halen tot zijn moerstaal. 'En die gedichten van jou zijn zo fijn. Zet er gewoon muziek onder!' Maar Herman durft niet: 'Cabaret ligt op de loer.' Wel geeft hij manager Koos opdracht zo'n mooi wit Hohner accordeonetje te scoren.

Mijn cd-presentatie vindt plaats in Paradiso, de grote zaal. Na twaalf jaar eindelijk hoofdact. Een mannetje of honderd zijn er.

'Niemand zonder uitnodiging,' grijnst platenbaas Herman van der Zwan cru. Zelfs mijn manager heeft op het laatste moment afgebeld wegens griep. Maar het wordt een legendarische avond. De dag erop voorspelt het *NRC* dat er zich binnenkort 'Doe Maar-achtige taferelen' voor mijn kleedkamer zullen afspelen. *OOR* zucht eerbiedig over mijn vorm van levenslied: 'Nederland heeft zijn "Manuela" voor alle vijftien miljoen inwoners.'

Mooi paginagroot interview in *de Volkskrant* ook, maar het enige wat ik zie is het geciteerde stukje liedtekst: 'Hoe kan iemand zo mooi, zo breed zijn! Breed? Het is 'Zo mooi, zo wreed'! Wat moeten de mensen denken?

Muziek voor miljoenen, maar de miljoenen weten het niet of willen het niet weten. 'Valerie' is snel van de radio af en ook voor 'Zo mooi' past Hilversum in negatieve zin horizontale programmering toe: ze draaien het nergens.

'Hij is prachtig hoor, Jan,' troost Imca Marina als ik het live voor de radio zing bij *Los Vast* in kikkerpark Duinrell. 'Ik begrijp die diskjockeys niet.' Wel mooi dat ik na afloop daar de nieuwe waterbaan kan proberen.

Bijna vijftienhonderd bedevaartgangers worden doodgedrukt bij paniek in een voetgangerstunnel naar Mekka, achthonderd miljoen mensen zien de tenoren Pavarotti, Carreras en Domingo het wk openen in Rome. In Berlijn is bij de gevallen Muur een megashow van *The Wall* rechtstreeks op tv. Technisch zit alles tegen en miljoenen kijkers zien in de chaos Floydbaas Roger Waters op zijn knieën gaan, als om de zegen van boven aan te vragen. Gelukkig voor hem wordt met een latere dvd-registratie veel rechtgetrokken, ook financieel.

Frank Rijkaard spuugt Rudi Völler in de nek, Martina Navrátilová pakt haar negende Wimbledonstitel, op Sri Lanka vermoorden Tamiltijgers honderd zestig moslims, en Erik Breukink wordt derde in de Tour.

In het boekje *De ondergang van Nederland* waarschuwt ene Mohamed Rasoel tegen de oprukkende islamisering. In *RUR* probeert Jan Lenferink hem zijn zonnebril en hoofddoek af te pakken om achter zijn identiteit te komen. Later blijkt 'de haatzaaier' de eenmansband die wij in het clubcircuit kenden als Son of Tarzan. Zelf geef ik Allah geen honderd jaar meer. Naast mijn bed ligt *Het einde van de geschiedenis* waarin denker Fukuyama voorspelt dat het eind van de Koude Oorlog ook het eind is van de ideologische evolutie van de mens: 'In 1900 was er niet één liberale democratie met algemeen stemrecht, nu zijn 120 van de 192 naties zo ver, en de rest zal volgen.'

Naar aanleiding van het *Volkskrant*-interview belt regisseur Hans Hylkema, die *Oeroeg* van Hella Haasse wil verfilmen.

'Jij bent mijn Johan, ik zag het meteen,' zit hij een uur later aan de keukentafel. 'Jij bent daar geboren en ook heel

lang, precies als in het boek.' Bij het afscheid krijg ik een paar velletjes tekst voor de screentest. 'Hoeft niet precies hoor, het gaat om het idee.'

Maar als ik in de Hortus Botanicus voor tegenspeler Martin Schwab sta, vervloek ik mezelf dat ik me niet beter heb voorbereid. Daar kruip ik door het struikgewas in kaki korte broek met een klappertjespistool. Ik had potdomme een verpletterende indruk moeten maken.

'Misschien kijken ze erdoorheen,' sust iemand. Maar nee. In de krant lees ik dat het Rik Launspach is geworden. 'Regrets, I have a few...' Frank Sinatra, vorig jaar nog live in Ahoy, goedkoopste kaartje vijfhonderd gulden.

Zomerhits zijn 'Kingston Town' van UB40 en 'What's a Woman' van het Belgische Vaya Con Dios. Onderhoudsmonteur Stevie V maakt op zijn zolderstudiotje 'Dirty Cash', het Spaanse Mecano haalt de top 3 met 'Hijo de la luna' en MC Hammer staat wereldwijd op 1 met 'U Can't Touch This' op een sample van Rick James' 'Superfreak'.

Burgemeester Ed van Thijn verwelkomt in Amsterdam de deelnemers aan de vierde editie van Sail. Van pieremachochel tot replica Oost-Indiëvaarder. Sterattractie is het Italiaanse opleidingsschip Amerigo Vespucci. Speciaal voor een interview in OOR mag meneer Rot voor een fijne zwart-witfoto kapitein op de voorplecht spelen en zo voelt hij zich ook.

Als ik op een zomernacht thuiskom uit clubhuis Mazzo staat de tv nog aan. Vage satellietbeelden van precisiebombardementen boven Koeweit. Fock, Irak! Even angstig als opgewonden loop ik terug naar mijn kroegmakers. We laten flipperkast en Space Invaders zitten, en

hangen aan de verlichte toog. Wordt de Golfoorlog het begin van WO III? Het kan maar zo.

De eerste internetpagina wordt geschreven en na een optreden met bluesgiganten Buddy Guy, Eric Clapton en Robert Cray stapte stergitarist Stevie Ray Vaughan (35) in een helikopter die bij het opstijgen in de mist tegen een rots te pletter slaat.

Een bezoekje aan Phonogram over een derde single begint desastreus: 'Hoe je het ook wendt of keert, het is toch een doodgeboren kindje en je begrijpt natuurlijk wel dat ik voorlopig niks voor je kan doen.'

Al op de terugweg schrijf ik de eerste regels voor een nieuw lied: 'Ik kwam om te praten, met één zin wist je me verbaal neer te slaan/ Ik heb mijn glas half leeg gedronken en ben naar buiten gegaan.' 'Hard zingend in het donker.' Goeie titel.

En nu? Zoals de Rolling Stones werd het nooit, maar rock-'n-roll in Holland... het kon, hoor. Voor ons geen baantje van negen tot vijf. Nee moeders, hou je dochters thuis, hier kwamen wij. Puntlaarzen, leren jack, rolletje King in de broek. Het leven als een jongensboek, achttien tot je sterft.

Ah, de romantiek van zo'n bandje. Om twaalf uur spreek je af, tegen enen is iedereen er wel zo'n beetje. Spulletjes inladen en op weg, hobbelen in het busje, versterkers in je nek. De verwarming doet het nooit, dus kruip je dicht tegen elkaar aan en ruikt dat je vrienden hebt.

De aankomst. Waar is het podium? Moet nog worden opgebouwd. Waar is de kleedkamer? Als je geluk hebt, is er een, de muren bekladderd: 'The Tapes zijn kut', 'The Ex

groet Soviet Sex' en 'The Bintangs hebben hier nooit gespeeld'.

Anders wordt het bezemhok of keuken.

Na de soundcheck met z'n allen eten, altijd weer spannend, wat zal het worden: chinees, pizza of patat?

Halftien sta je klaar. Zaalhouder vraagt of we een uurtje kunnen wachten, de mensen komen hier wat later. Halfelf sta je klaar. Zaalhouder stelt voor er halftwaalf van te maken, BZN speelt tien kilometer verderop, daarna komen de mensen hier. Tegen twaalfven begin je toch maar. De band is weergaloos, jammer dat die twintig stufkickers aan de bar zich niet één keer hebben omgedraaid.

Terug in de kleedkamer zeg je: 'Ik heb het publiek gesproken en hij vond het erg leuk.' En iedereen lacht. Je wringt het zweet uit je hemd, breekt de spulletjes af, stapt in het busje, biertje voor onderweg in de hand. Het grote geluk, de snelweg bij nacht, ver weg van huis, met vier vrienden, eindelijk de koppen dicht. Je hebt goed gespeeld en morgen, morgen mag je weer.

Maar kom ik ooit verder dan het afschuimen van jeugdhonken in de hoop op die ene hit? Vanuit de media wordt er aan me getrokken, als journalist, als tv-presentator, maar nee, meneer heeft een droom...

Ik denk aan Willem Breuker: 'Geen gelul, alles zit verrot in elkaar en iedereen werkt tegen, maar als je gewoon je ding doet en zorgt dat je via je eigen stroompje met de rivier mee bij de zee komt, is er niks aan de hand.'

Begin september zie ik Jonathan Richman in de Melkweg. Zonder Modern Lovers. 'Roadrunner! Roadrunner!' In korte broek. Met veel grappen. Mooie mix van muziek en cabaret.